

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue

1. Miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty?

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat jatkuvasti kehittyvä kokonaisuus. Ennakointi ja hyvän hallintotavan noudattaminen vähentävät riskien toteutumisen mahdollisuutta. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen esihenkilöt seuraavat, että päätökset tehdään lain, säännösten, hallintosäännön sekä muiden ohjeiden mukaisesti. Mahdollisiin epäkohtiin puututaan Jämsän kaupungilla käytössä olevien toimintaohjeiden mukaisesti ja tarvittavat korjaukset tehdään.

Lakisääteinen työvoimapalvelu ja työttömyysturva ovat hyvin vahvasti laissa ohjattua niin palveluprosessin, työvoimapolitiittisten lausuntojen kuin tukien myöntämisen ja maksamisen osalta. Työllisyysalue antaa vastineet muutoksenhakuihin lain, valtakunnallisten toimintamallien ja ohjeistusten mukaisesti.

2. Onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella?

Työvoimaviranomaisen toiminta perustuu valtaosin lakeihin, säännöksiin ja kaupungin sisäisiin ohjeisiin. Lakien, ohjeiden tai säännösten noudattamisessa ei ole havaittu sellaisia ongelmia, joihin tulisi puuttua sisäisen tarkastuksen näkökulmasta. Mahdolliset riskit toimialalla kohdalla erittäin usein muuttuvan lainsäädännön ja tulkintaohjeistuksen hallintaan.

Työllisyysalueella järjestetään joka toinen viikko koko henkilöstön henkilöstöinfo ja joka toinen viikko pienempien tiimien tapaamiset. Näissä seurataan muutoksia. Lisäksi työllisyysalueella toimii viisi perehdyttäjää, joiden tehtävänä on huolehtia ohjeistusten muuttuminen ja valtakunnalliset infotilaisuudet henkilöstön tietoon sekä laatia paikalliset työohjeet, jotka tarkastetaan esihenkilöiden toimesta.

3. Miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinta on osa työllisyysalueen jokapäiväistä toimintaa ja osa esimiestyötä. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa kehitetään kaupunkitasoisen ohjeistuksen pohjalta, ja sisäisen valvonnan asioita käsitellään ja linjataan tarpeen mukaan työllisyysaluelautakunnassa. Työvoimaviranomaisen toiminta on ollut kuntien vastuulla vuoden 2025 alusta, ja vuosi 2026 on vielä vahvasti prosessien kehittämisen aikaa.

4. Hallinto- ja johtamistapa (eettiset periaatteet, säännöt, ohjeet, toimivallan jako)

Työvoimaviranomainen eli Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue noudattaa toiminnassaan lakeja, säännöksiä ja niiden nojalla annettuja määräyksiä sekä hallintosääntöä ja kaupungin sisäistä ohjeistusta. Työllisyysasiantuntijoiden toimivalta on kuvattu hallintosäännössä, ja sitä päivitetään tarvittaessa lakimuutoksia ajatellen.

Työllisyysaluelautakunta delegoi toimivaltaa työllisyysasiantuntijoille väliaikaisesti lautakunnan päätöksillä 1.1.2025 ja 1.6.2025 alkaen (4.12.2024 § 25 ja 14.5.2025 § 26), kunnes lopulliset toimivaltakuvaukset hyväksyttiin Jämsän kaupungin hallintosääntöön kaupunginvaltuustossa 15.9.2025 § 47.

5. Riskienhallinta (tunnistus, analysointi, hallinta, dokumentointi)

Riskienhallintaa kehitetään osana toiminnan kehittämistä ja se on osa jokapäiväistä työtä. Riskiarvio laaditaan vuosittain talousarvion yhteyteen ja sen toteutumista seurataan vuosittain toisen talouden osavuositähtäysten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Työllisyysalueen merkittävimmiksi riskeiksi on todettu 2025 työvoiman määrän vähentymisen, työmarkkinatilanteen erittäin negatiivisen kehittymisen sekä kuntien taloudellisen tilanteen merkittävän huononemisen riskit. Nämä riskit eivät toteutuneet vielä vuoden 2025 aikana, mutta ne ovat edelleen merkittäviä riskejä työllisyysalueelle vuonna 2026.

6. Valvontatoimenpiteet (mm. erilaiset kontrollit, suojaukset, sopimusten hallinta),

Henkilöresurssien riittävyyttä ja asiakasjakoa seurataan työllisyysalueella jatkuvasti esihenkilöiden toimesta. Toimialan hallinnon henkilöorganisaatio on ohut. Muutos, muutamat pitkät terveysperusteiset poissaolot ja alueen työmarkkinatilanne ja sitä kautta lisääntynyt työttömien määrä kuormittivat varsinkin henkilöasiakaspalvelua vuoden 2025 aikana. Järjestämissuunnitelman mukaisesti resurssia on ohjattu asiakaspalveluun ja vähennetty hallinnosta verrattuna TE-toimistojen toimintaan. Vuonna 2026 työllisyysalueen hallinnon valmisteluresurssia vahvistetaan yhdellä erityisasiantuntijalla. Digitaalisten palveluiden tarvetta asiakaspalvelun tueksi kartoitetaan.

Syksyllä 2025 aloitettiin työllisyysalueen työpaikkaselvitys. Työturvallisuuteen kohdistuvien riskien hallinnasta ja valvonnasta vastaavat esihenkilöt. Työturvallisuusriskejä on arvioitu työpaikkakokouksessa WPro-järjestelmässä syksyllä 2025 ja palvelupisteittäin on sovittu työturvallisuuteen liittyvistä käytännöistä ja SecUp-hälytysjärjestelmän käyttöönotosta. Toimialalla noudatetaan työnantajan ohjeistusta työtapaturmien ja vaaratilanteiden ilmoittamisesta.

7. Tieto ja tiedonvälitys (avoimuus ja hyvä tiedonhallintatapa, raportointi, viestintä, esim. merkittävät riskit)

Työllisyysalueen talouden toteutumista seurattiin osavuosikatsauksien yhteydessä. Esihenkilöiden ja määrärahavastaavien velvollisuus on reagoida ennakoiden ja välittömästi määrärahojen ylitysuhiin ja raportoida niistä lautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle. Mikäli ylitystä ei voida kattaa toimialan sisältä, toimiala tekee lisämäärärahaehdotuksen valtuustolle.

Työllisyysalueen operatiivisessa johdossa käsitellään toimialan jatkuvuudenhallintaan ja riskeihin liittyviä asioita viikoittain. Toimintaperiaatteena on avoimuus ja yhteinen ongelmanratkaisu.

Asiakasjärjestelmien käyttäjävaltuuksia valvotaan ja dokumentoidaan, käyttö- ja lukuoikeudet ovat vain henkilöillä, joille se on tehtävän hoidon kannalta tarpeellista. Sopimustenhallintaa on keskitetty Dynasty-asianhallintajärjestelmään. Hankinnoissa noudatetaan hankintalakia ja kaupunginhallituksen 5.2.2024 § 8 hyväksymää hankintaohjetta.

Tietoturvan ja tietosuojan osalta noudatetaan Jämsän kaupungin tietoturvaohjetta ja tietoturvapolitiikkaa. Ohjeistus perustuu lainsäädäntöön. Tietoja säilytetään, välitetään ja käytetään oikeaoppisesti hyvän hallintotavan mukaisesti riittävällä suojauksella. Tietoturvaa ja tietosuojaa kehitetään kaupunkitason ohjauksen mukaisesti.

8. Seuranta (ml. arviointi, kehittämistoimenpiteiden tuloksellisuus).

Riskien toteutumista seurataan osana taloussuunnitteluprosessia. Toisen osavuosikatsauksen ja tilinpäätöksen yhteydessä seurataan riskiarvion toteutumista. Työllisyydenhoitoon ja työvoimapalveluihin liittyy vahva tilastollinen seuranta niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti. Tilastollinen seuranta ei ollut täysin paikkansa pitävää vuoden 2025 aikana, koska seurantajärjestelmiä luotiin KEHA-keskuksen toimesta. Seurantaa ja tiedolla johtamista kehitetään vuoden 2026 aikana, kun työllisyysalueella otetaan käyttöön asiantuntijakohtainen seuranta. Tämän avulla saadaan lisää tietoa työttömyyden rakenteesta, työttömyysjaksoista ja asiakkaiden palveluiden vaikuttavuudesta.

9. Kunnanvaltuuston hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja kunnanhallituksen niiden soveltamiseksi antamat tarkemmat ohjeet ja niiden noudattaminen

Jämsän kaupungin hallintosäännön 11 luvussa on annettu määräykset Jämsän kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Työllisyysaluejohtaja ja työllisyyspäällikkö vastaavat alaisensa toiminnan riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimeenpanon toteutuksesta ja toimivuudesta, sekä raportoinnista. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja

jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta omalta osaltaan.

Hallintosäännön lisäksi sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyen on annettu ohjeistusta mm. talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa, hankintaohjeessa, laskutusohjeessa, projektien käsittelyohjeessa ja tiedonhallintaan liittyvissä ohjeissa. Jämsän kaupungin ohjeistus on kerätty kattavasti Jämsän kaupungin intraan ja on siten koko henkilöstön käytössä.

10. Riskienhallinnan ja seurannan selkeä vastuutus ja asiantuntemuksen riittävyys

Vastuut ovat selkeät. Tehtäväkuvien ajantasaisuus tarkistetaan aina, kun toimialalla tapahtuu muutoksia ja toimivaltaan liittyvät asiat pyritään ratkaisemaan viipymättä hallintosääntömuutoksin tai toimielinten delegointipäätöksin. Toimialalla on vaihtuvuutta mm. eläköitymisiin liittyen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ovat osa perehdyttämistä. Lisäkoulutusta hankitaan henkilöstölle tarpeen mukaan.

11. Kunnan riskienkartoituksen ajantasaisuus ja kattavuus

Riskit kartoitetaan ja päivitetään osana taloussuunnitteluprosessia. Merkittävimmät riskit nimetään ja kuvataan talousarvioon ja niiden toteutumista seurataan talouden raportoinnin yhteydessä. Vuoden 2025 aikana luotujen prosessien tarkempien riskien tunnistamista jatketaan vuoden 2026 aikana.

12. Merkittävimpien riskien ja niiden hallitsemiseksi tehtävien toimien dokumentointi, seuranta- ja raportointikäytännöt sekä niiden toteutuminen, onnistuminen toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa

Riskit kartoitetaan ja päivitetään osana taloussuunnitteluprosessia. Merkittävimmät riskit nimetään ja kuvataan talousarvioon, ja niiden toteutumista seurataan talouden raportoinnin yhteydessä. Taloudellisten riskien toteutumista seurattiin työllisyysaluelautakunnan kokouksissa kuukausiraporttien avulla tulojen ja kustannusten osalta sekä laajemmin toisen osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Työllisyysaluejohtajan, työllisyyspäällikön ja päämäärärahakäyttäjän velvollisuus on reagoida ennakoiden ja välittömästi määrärahojen ylitysuhiin ja raportoida niistä lautakunnalle ja edelleen kaupunginhallitukselle. Henkilöstöön turvallisuusriskien osalta toimitaan Jämsän ohjeistuksen mukaisesti WPro-järjestelmässä. Uhkatilanteita pyritään tunnistamaan ennakoiden, mahdollisesti vaikeisiin asiakastilanteisiin varaudutaan turvallisuusjärjestelyin, uhkatilanteet puretaan, niistä tiedotetaan ja turvallisuutta parannetaan erilaisin käytännön järjestelyin ja tiiviissä yhteistyössä eri asiakaspalvelutoimipisteiden toimijoiden kanssa.